

Рідна Школа м. Детройт

Усна Матура

КУЛЬТУРА 2020

БІЛЕТ 8

Свят вечірній дідух, Львівська область .

КУЛЬТУРА: БІЛЕТ 8

1. Шістедесятники. Хто вони? Поясніть мету письменників, малярів, режисерів, композиторів цього періоду? Назвіть декілька.
2. Дохристиянські вірування і їхній вплив на українську культуру.
3. Що знаєте про українські народні пісні? Назвати чотири групи (види), на які діляться українські народні пісні. Дайте приклади.

---

1. Шістдесятники. Хто вони? Поясніть мету письменників, малярів, режисерів, композиторів цього періоду? Назвіть декілька.

А. Шістдесятники, це загальне ім'я яке надане групі радянським українським письменникам, поетам, критикам, есеїстам, драматургам, режисерам, мистцям, графікам, кіно режисерам, акторам, та іншим творчим особам, які почали свою творчу працю з кінцем 50-тих років, і які відкинули обмеження Соцреалізму, у пошуках правди, справедливості, любові та нагоди творити українською мовою та творити за українськими мотивами.

Б. Перший показ їхньої творчості, Шістедесятники проявили в Києві, коли в 1961 р. поети читали свої твори в публічному парку.

В. Політично активні, вони були голосом визнати злочини НКВД в Биківні коло Києва, де сталінські кати замордували десятки тисяч українців у 30-тих і 40-их роках.

Г. Ці поети і письменники, драматурги і есеїсти, відкидають формуляр соцреалізму і шукають пояснення людських вартостей – правда, краса, любов, проти лицемірства, проти надуживань партії та системи.

Г. Між найважливішими:

- Ліна Костенко (поет – *Маруся Чурай*)
- Василь Симоненко (поет)
- Олесь Гончар (письменник – *Собор*)
- Олесь Бердник (письменник)
- Ала Горська (мистець)
- Опанас Заливаха (мистець)
- Лесь Танюк (театральний режисер)
- Сергій Параджанов (кіно режисер – *Тіні Забутих Предків*)

---

2. Дохристиянські вірування і їхній вплив на українську культуру.

А. Багато з наших звичаїв є тисячі років старі, створені і передані ще давно перед прийняттям християнства в Україні.

Б. Наші предки вірили що усе в природі має душу, що з допомогою магічних рухів, слів та заклинань (spells – curses) можна приєднати собі добрі сили і відігнати злі сили

В. Тому що вже понад 5,000 років українці є хліборобами, багато звичаїв пов'язані із фермерським життям. Стараються охоронити поля, урожай, худобу, дощ, добру зиму.

Г. Теж важливим є культ поминання (remembering) предків, які охороняють і допомагають нам у щоденному житті.

В. Приклади до-християнських звичаїв які ми практикуємо по нинішній день:

- Колядування
- Дідух
- Різдво
- Маланка
- 12 страв на свят вечір
- Щедрий Вечір
- сіяння на Новий Рік
- Посв'ячення страв на Великдень
- гаївки та веснівки
- відвідування могил на Великдень і зелені свята
- Купала
- свячення овочів на Преображення
- свячення зілля та квіток на Успення

---

3. Що знаєте про українські народні пісні?
Назвати чотири групи (види), на які діляться
українські народні пісні. Дайте приклади.

А. Український нарід знаний за величезну кількість народних пісень, записано понад 250,000-600,00 тисяч.

Б. Народ має пісні які співається на кожний обряд, свято, пору року, емоцію та обставини.

В. Українські народні пісні переважно згруповані в окремі галузі (branches):

- Обрядові
- Лірично-побутові
- Релігійно-церковні
- Думи

Г. Найдавніші із українських пісень це обрядові, яких ми переважно ділимо на календарні та родинні.

Календарні

- ці пісні пов'язані із річними святами, змінами пори року, та змінами робіт на хліборобському календарі.
- До цих пісень ми включаємо:
  - Колядки і щедрівки
  - Веснянки
  - Купальські пісні
  - Обжинкові пісні
  - та інші пісні пов'язані із календаром

Пісні пов'язані із родинним життям

- Переважно ці пісні пов'язані із родинними подіями чи святами, які не пов'язані безпосередньо на річному календарі.
- До цих свят належать:
  - Весільні пісні
  - Похоронні пісні

Г. Лірично-побутові пісні, (concerning manners and customs of life), це пісні які описують кожний аспект українського життя. Ці пісні покривають кожну тему людського життя: любов, розлука, смерть, жарти, війна, смуток, радість, природу, пригоди, нещастя, і так далі.

- **Ці пісні ділимо на окремі підгрупи:**
  - **ліричні – переважно про любов**
  - **жартівливі**
  - **КОЛИСКОВІ**
  - **побутові – про долю людей**
  - **історично-військові – козацькі, гайдамацькі, опришківські, стрілецькі, повстанські, пісні АТО**

Г. Думи, займають окреме місце в історії української народної пісні.

Думи, це вільно імпровізовані речитативи (протяжне проказування, що наближається і до декламації, і до співу (chanted or spoken stories accompanied by music, often with a sung refrain).

Думи виконували сольовим співом мандрівні співці (часто старі козаки, або сліпі козаки) при акомпаніменту кобзи, бандури чи ліри.

Переважно думи співали про татарське лихоліття; історичне минуле; славних козаків чи людей (нап. Роксоляну); мораль; повстання; свободу; як правильно жити; тощо.

ПІДГОТОВИВ
МГС. АНДРІЙ ПЕРЕКЛІТА

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ТОВАРИСТВА “РІДНА ШКОЛА” В ДЕТРОЙТІ

2020 – ВСІ ПРАВА ЗАСТЕРЕЖЕНІ